

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA SZTUKI OPERACYJNEJ
Zakład Desantów Operacyjnych

JAWNE
TRJNE
TRJNE

Egz. Nr 1

Tylko dla nauczycieli akademickich

Płk dr Eugeniusz DUSZEWICZ

ZASADY UŻYCIA I DZIAŁANIA DPD

Wykład

55331

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA SZTUKI OPERACYJNEJ
Zakład Desantów Operacyjnych

JAWNE
~~TAJNE~~
~~SECRET~~

Egz. Nr 1

Tylko dla nauczycieli akademickich

Płk dr Eugeniusz DUSZEWICZ

ZASADY UŻYCIA I DZIAŁANIA DPD

Wykład

55331

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im.gen. broni Karola Świerczewskiego

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH - KATEDRA SZTUKI OPERACYJNEJ
ZAKŁAD DESANTÓW OPERACYJNYCH

ZATWIERDZAM
SZEF KATEDRY SZTUKI OPERACYJNEJ

[Signature]
/-/ płk prof.dr Kazimierz NOŻKO

JAWNE

~~TAJNE~~

Egz. nr... 1

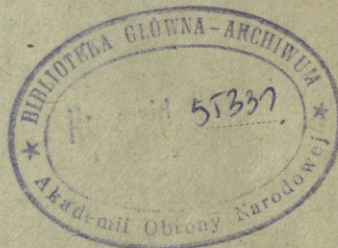
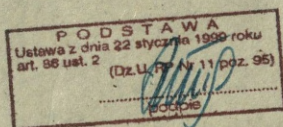
Tylko dla nauczycieli akademickich

Płk dr Eugeniusz F. DUSZEWICZ

ZASADY UŻYCIA I DZIAŁANIA DYWIZJI POWIETRZNODESANTOWEJ

/konspekt wykładu/

WARSZAWA 1985

I. TEMAT: ZASADY UŻYCIA I DZIAŁANIA DYWIZJI POWIETRZNODESANTOWEJ

II. FORMA ZAJĘĆ I CZAS: Wykład, jedna godzina lekcyjna /45' /.

- III. CEL ZAJĘĆ: 1. Zapoznać słuchaczy trzeciego roku studiów z zasadami użycia i działania DPD w operacjach zaczepnych /frontowej i armijnej/ z uwzględnieniem zachodzących zmian.
2. Ukierunkować słuchaczy do samodzielnego studiowania problematyki tematu.

IV. PROBLEMATYKA WYKŁADU:

Wstęp.

1. Zasady użycia DPD w operacjach zaczepnych /frontu i armii/.
- a/ Skład, ważniejsze uzbrojenie i wyposażenie.
 - b/ Możliwości bojowe.
 - c/ Przeznaczenie, zasady użycia i zadania.
2. Wybrane problemy przygotowania do desantowania i działań bojowych oraz desantowania i prowadzenia działań bojowych przez DPD.

Zakończenie.

V. LITERATURA OBOWIĄZKOWA I ZALECANA:

a/ Obowiązkowa:

- "Biuletyn Informacyjny" 2/143 z 83 r., nr bibl. 021422;
- Zasady zabezpieczenia spadochronowo-desantowego", nr bibl. Pf 18522;
- Regulamin walki sił zbrojnych PRL /pułk-dywizja/ ^{PF 21910} /rozdz. VI;
- Właściwości użycia DPD w operacji zaczepnej frontu /skrypt/, nr bibl. 01774;
- Wzory dokumentów, zeszyt nr 7, nr bibl. 0322.

b/ Zalecana:

- T. Wołoszczuk: "Okrażenie w trzecim wymiarze", Warszawa 1962;

- J. Lisow: "Spadochroniarze", Warszawa 1971;
- Albert Meglen: "Historia i przyszłość wojsk powietrzno-desantowych", Warszawa 1970;
- Cornelius Ryan: "O jeden most za daleko", Warszawa 1980.

POMOCE POGŁĄDOWE:

- a/ Schematy, nr bibl.
- b/ Diapozytywy, nr bibl.

WSTĘP

Idea desantów powietrznych narodziła się w okresie I wojny światowej w 1918 r. we Francji, kiedy to szef sztabu amerykańskiego korpusu ekspedycyjnego w Europie, gen. MITCHEL zaproponował stronie francuskiej, aby wiosną następnego roku przerzucić samolotami większą liczbę żołnierzy francuskich na tyły obrony niemieckiej, w celu prowadzenia tam działań bojowych. Jednak niski poziom rozwoju lotnictwa oraz rychłe zakończenie wojny zahamowały na pewien okres rozwój tej idei.

Rozwój lotnictwa i teorii sztuki wojennej, w tym szczególnie teorii głębokich operacji, w okresie międzywojennym przyczyniły się do ponownego podjęcia idei przerzutów drogą powietrzną uzbrojonych żołnierzy na tyły przeciwnika, co miało spowodować radykalną zmianę w sposobach i skutkach przełamania obrony przeciwnika.

Ideę tę twórczo przyswojono w Armii Czerwonej i tam właśnie opracowano koncepcję użycia desantów powietrznych w operacji zaczepnej. Tam też po raz pierwszy na świecie zorganizowano jednostkę powietrznodesantową i dokonano ćwiczebnego desantowania żołnierzy. Jednocześnie z rozwojem praktyki opracowywano zasady użycia wojsk powietrznodesantowych w operacji zaczepnej.

Zasady użycia wojsk powietrznodesantowych oraz doświadczenia praktyczne wypracowane w Armii Czerwonej zostały przyjęte przez

armie głównych państw kapitalistycznych, w rezultacie stały się podstawą tworzenia wojsk powietrznodesantowych początkowo w Niemczech, a następnie w Anglii, Francji, USA i innych państwach.

Wojska powietrznodesantowe /dywizja powietrznodesantowa/ we współczesnych warunkach uważane są jako nowoczesne środki walki w osiąganiu strategiczno-operacyjnych /operacyjnych/ celów w operacji zaczepnej na TDW.

1. Zasady użycia dywizji powietrznodesantowej w operacjach zaczepnych /frontu i armii/.

Dywizja powietrznodesantowa w naszych Siłach Zbrojnych jest ogólnowojskowym związkiem taktycznych wojsk lądowych. Jej struktura organizacyjna, uzbrojenie i wyposażenie oraz wyszkolenie i sposób działania różnią się jednak od innych związków taktycznych wojsk lądowych. Wynika to przede wszystkim z charakteru wykonywanych przez DPD zadań, sposobu jej przerzucania i położenia rejonu działań na tyłach nieprzyjaciela.

a/ Skład, ważniejsze uzbrojenie i wyposażenie DPD.

Skład: /około 4200 żołnierzy/.

- dowództwo i sztab;;
- kompania łączności;
- kompania rozpoznawcza;
- kompania saperów;
- bateria artylerii przeciwlotniczej;
- kompania zabezpieczenia chemicznego;
- cztery bataliony powietrznodesantowe /w każdym: dow.i sztab, plł, plr, plsap, 3 - ksz, bm 120mm, bappanc, baplot, k.obsługi/;
- dywizjon artylerii mieszanej /2 b PPK, 2 b WP-8, bm 120 mm/;
- batalion zabezpieczenia;
- kompania medyczna.

Ważniejsze uzbrojenie i wyposażenie:

- M-120	- 30;
- M-82	- 36;
- SPG-9D	- 48;
- PPK "Malutka"	- 36;
- WP-8	- 12;
- ZU-23-2	- 30;
- S-2M	- 30;
- Radiostacje RD-115D	- 21;
- Radiostacje i odbiorniki	- 280;
- RS	- 12;
- Sam. osob.-terenowe	- 440;
- Sam. ciężarowe	- 290;
- Sam. specjalne	- 90.

Uzbrojenie i wyposażenie z wyjątkiem samochodów ciężarowych i części samochodów specjalnych są przystosowane do zrzutu na platformach desantowych z samolotów transportowych.

Pragnę zaznaczyć, że DPD o przedstawionej strukturze organizacyjnej, uzbrojeniu i wyposażeniu jest zaliczana do dywizji typu lekkiego. Na przykład w wojskach powietrznodesantowych Armii Radzieckiej, dywizje mają pułkową strukturę organizacyjną, na uzbrojeniu i wyposażeniu posiadają bojowe wozy desantowe /BWD-1/ oraz haubice. Generalnie rzecz biorąc charakteryzują się one dużą siłą ognia i manewrowością, a także większą odpornością na uderzenia przeciwnika.

W 1985 r. nasza dywizji powietrznodesantowa przeszła kolejny etap nowelizacji - dokonano częściowej zmiany struktury organizacyjnej, ^{przystosowanej się} ~~przemianowanej~~ dwa bataliony powietrznodesantowe ^{do prowadzenia} ~~na batalio-~~ ~~ny~~ ^{desantowe w wojskach} ~~powietrznodesantowe~~. Zmiany te pozwalają na bardziej elastyczne

wykorzystanie dywizji w operacji frontowej oraz pogłębiły autonomiczność poszczególnych jej oddziałów z jednoczesnym zwiększeniem ich siły ognia. W dalszym etapie modernizacji dywizji przewiduje się częściowe wyposażenie w bojowe wozy desantowe /BWD-1/^{1/}, haubice i w inny nowy sprzęt specjalistyczny. Rzecz oczywista, że zmiany te będą następować stosownie do możliwości ekonomicznych państwa.

b/ Możliwości bojowe DPD.

Dywizja powietrznodesantowa jest związkiem taktycznym, który w odróżnieniu od innych ma możliwość:

- najwcześniejszego dotarcia do obiektów albo rejonów wpływających na operacyjną spójność ugrupowania wojsk nieprzyjaciela lub swobodny ruch jego odwodów w toku operacji;
- uzyskania zaskoczenia, co do obiektów /rejonu/, czasu i metod działania;
- swobodniejszego wyboru kierunków podejścia i wykrywania uderzeń na obiekty przeciwnika;
- natychmiastowego wykorzystania skutków własnych uderzeń ogniowych i jądrowych.

Wymieniając walory taktyczne dywizji powietrznodesantowej, równocześnie pamiętać trzeba o ujemnych jej stronach:

- stosunkowo dużej wrażliwości na oddziaływanie ogniowe nieprzyjaciela w czasie przelotu i lądowania, oraz broni pancernej w toku prowadzenia działań po wylądowaniu;

1/ Dane taktyczno-techniczne BWD-1: załoga - 7 żołnierzy /dowódca, działonowy-operator, celowniczy km PKT, kierowca-mechanik, trzech strzelców; uzbrojenie - PPK/9M-14M/, 73mm armata /SPG-9/, trzy km PK/RPKS/; jednostka ognia - trzy pociski PPK, 40 poc. 73mm, 4000 poc. 7,62mm; zasięg - po szosie 500km, po drogach polnych 400 km; prześwit - regulowany hydraulicznie 100-450mm; ciężar - bojowy 7,5 t, do desantowania 6,7t; wymiary - dł. 540 cm, szer. 263 cm, wys. 162-197 cm; możliwości zrzutu - na platformie P-7 systemem spadochronowym, bez platformy z urządzeniem hamującym PRS-915 /paraszutno raketnaja sistema wz. 915/.

- niewielkiej jeszcze sile uderzenia ze względu na ograniczoną manewrowość, ilość i rodzaj środków walki, zwłaszcza artylerii i broni przeciwpancernej;

- zależności zaopatrzenia materiałowego od dowozu drogą powietrzną;

- niedoskonałości organicznych środków transportu, które nie zapewniają dużej ruchliwości pododdziałów w toku działań.

Rekompensowanie tych ujemnych cech w toku działań bojowych wymaga zwiększonego wysiłku frontu we wsparciu ogniowym i osłonie DPD, co na współczesnym polu walki może okazać się bardzo trudne do zrealizowania w porządanym zakresie, dlatego też może wpłynąć na ograniczenie użycia DPD w operacji zaczepnej.

Alternatywnym niejako rozwiązaniem przezwyciężenia istniejących trudności, zapewniającym swobodne dysponowanie DPD w operacji zaczepnej frontu jest użycie jej częściami /oddziałami/ w charakterze operacyjno taktycznych desantów powietrznych zarówno spadochronowych jak i śmigłowoowych.

Analiza możliwości ogniowych - stanowiących podstawowy czynnik możliwości bojowych - wskazuje, że batalion powietrzno-desantowy w sprzyjających warunkach ma następujące możliwości:

- wykonać napad na SD, dywizji, WSD lub TSD korpusu armijnego;
- zniszczyć połowy ruchomy skład zaopatrzenia w amunicję specjalną /konwencjonalną/, do dywizjonu wyrzutni rakiet typu "ziemia-ziemia", "ziemia-powietrze", batalion śmigłowców na lądowisku, 1-2 węzły kolejowe, rozwinięty w terenie korpusny punkt zaopatrzeniowy /b zaop/;
- wykonać: 3-4 zasadzki ogniowe na pododdziały piechoty / 2-3 ozołgów/, rodzajów wojsk i obrony terytorialnej;
- opóźnić o 8-12 godzin przegrupowanie brygady i zadać jej 20-30% strat /działanie może prowadzić na jednym kierunku w pasie

4-6 km/;

- prowadzić działania rozpoznawczo-dywersyjne na obszarze do 3 tys. km² organizując 12-27 grup;

- uchwycić i utrzymać przez okres 6-12 godzin odcinek rubieży wodnej z 1-3 punktami dogodnymi do organizacji przeprawy, przez 4-6 godzin lotnisko, przez 6-12 godzin węzeł dróg;

- dezorganizować system dowodzenia i zaopatrywania wojsk na obszarze 1-2 tys. km²;

- opanować mały port morski lub 1-2 punkty lądowania desantu morskiego;

- bronić rejonu o szerokości 3-5 km i głębokości 2-3 km, stawiając skuteczny opór siłom dwukrotnie silniejszym i zadać im 30-50 % strat lub zorganizować 2-3 zasadzki;

- skutecznie atakować 2-3 kompanijne punkty oporu /zorganizowane przez kompanie piechoty/.

Na ogólne teoretyczne możliwości bojowe DPD składają się możliwości bojowe batalionów powietrznodesantowych oraz dywizyjnych sił i środków. Natomiast w kalkulacjach realnych należy uwzględnić straty, które mogą powstać w toku walki oraz fakt niemożliwości zaangażowania wszystkich sił i środków w walce, na przykład w obronie części z nich będzie rozmieszczana na pasywnych odcinkach obrony. Ze względu na ograniczoną odporność sił DPD na ogniowe uderzenia nieprzyjaciela istotny wpływ na możliwości bojowe dywizji będzie wywierał teren. Silnie urozmaicony, o bogatym pokryciu naturalnym i sztucznym, niewątpliwie wpłynie na podniesienie ogólnych możliwości bojowych i wydłużenie czasu prowadzenia samodzielnych działań przez dywizję.

Możliwości bojowe dywizji powietrznodesantowej pozwalają jej prowadzić samodzielne działania bojowe przez 2-3 doby.

c/ Przeznaczenie, zasady użycia i zadania.

Dywizja powietrznodesantowa przeznaczona jest do wykonywania zadań, które nie mogą realizować z różnych przyczyn inne oddziały i związki taktyczne wojsk operacyjnych, tzn. takich, które wymagają przede wszystkim opanowania i utrzymania określonego rejonu lub obiektów bądź zniszczenia sił i środków w głębi ugrupowania wojsk nieprzyjaciela.

Konieczność wykonywania zadań właściwych dla DPD wystąpi w toku operacji zaczepnej frontu zarówno w okresie wykonywania zadania bliższego, jak i dalszego, w warunkach prowadzenia działań z użyciem konwencjonalnych i jądrowych środków rażenia. Dywizja powietrznodesantowa będzie wykonywać zadania z zasady bezpośrednio na korzyść jednej z armii, najczęściej na głównym kierunku uderzenia frontu. Na kierunku nadmorskim może być użyta w składzie Operacyjnej Grupy Desantowej.

W każdym przypadku DPD może być użyta całością sił w charakterze operacyjnego desantu powietrznego lub częściami /oddziałami/ w charakterze operacyjno-taktycznych desantów powietrznych. Ponadto, gdy sytuacja operacyjna tego wymaga, DPD całością sił może być również użyta w operacji zaczepnej armii prowadzonej w samodzielnym kierunku operacyjnym.

Do podstawowych zadań, jakie mogą być stawiane DPD do wykonania należy zaliczyć:

- niszczenie zgrupowań środków napadu jądrowego, punktów kierowania, baz i składów broni masowego rażenia nieprzyjaciela;
- opanowanie i utrzymanie do czasu podejścia wojsk frontu przyczółków, przepraw i odcinków dogodnych do przeprawy wojsk przez szerokie przeszkody wodne;
- opanowanie lotnisk nieprzyjaciela w celu ich wykorzystania

przez lotnictwo lub uniemożliwienie ich wykorzystania przez nieprzyjaciela;

- opanowanie wysp, cieśnin, portów, odcinków brzegu morskiego dogodnych do desantowania z morza;

- dezorganizacja systemu dowodzenia, łączności i zaopatrywania materiałowo-technicznego;

- udział w okrążeniu zgrupowania nieprzyjaciela;

- izolowanie pola walki od dopływu odwodów nieprzyjaciela do obszaru bitwy.

2. Wybrane problemy przygotowania do desantowania, desantowania i prowadzenia i prowadzenia działań bojowych przez DPD.

Do wykonania zadań bojowych DPD przygotowuje się w rejonie wyjściowym do desantowania. Rejon ten obejmuje rejony wyczekiwania oddziałów lub zgrupowań desantowych, ^{1/} lotniska załadowania /startu/ i niekiedy również rejon ześrodkowania DPD.

Rejon wyczekiwania wyznacza się dla poszczególnych oddziałów /zgrupowań desantowych/ w pobliżu lotnisk załadowania, nie dalej niż 5-10 km od lotnisk. W rejonach tych dokonuje się załadunku sprzętu i środków materiałowych na tarę desantową, ^{2/} precyzuje współdziałanie z lotnictwem, kończy planowanie działań bojowych, stawia zadania bojowe wojskom /od kompanii w dół/, organizuje /omawia/ współdziałanie /od oddziałów w dół/.

Wydzielone poszczególnym oddziałom /zgrupowaniom desantowym/ lotniska załadowania /startu/ zajmuje się nie później jak 4 godziny przed startem. Czas ten jest niezbędny na ostateczne sprawdzenie platform desantowych i załadowanie ich do samolotów transportowych. Naszej DPD wyznacza się 6-9 lotnisk.

1/ Siły i środki wydzielone do załadowania na danym lotnisku.

2/ Platformy i zasobniki.

Przygotowanie DPD do desantowania i działań bojowych może być realizowane przed lub w toku operacji zaczepnej frontu i składa się z następujących przedsięwzięć i czynności:

- wypracowanie decyzji oraz planowanie desantowania i działań bojowych po wylądowaniu;
- stawianie zadań oddziałom i samodzielnym pododdziałom dywizji oraz omawianie przebiegu ich wspólnych działań /organizowanie współdziałania/;
- przegrupowanie dywizji z rejonu ześrodkowania do rejonów wyczekiwania;
- przyjęcie i rozdział brakującego technicznego sprzętu desantowego i innych rodzajów sprzętu oraz uzbrojenia, a także środków bojowych i materiałowych;
- przygotowania sił i środków do desantowania i działań /ładowanie uzbrojenia, sprzętu i środków materiałowych na tarę desantową, zespołowe i indywidualne przygotowanie się żołnierzy do desantowania i działań, stawiania zadań w pododdziałach i omawianie ich przebiegu oraz studiowanie topografii terenu w rejonach zrzutowisk i działań, odpoczynek żołnierzy/;
- przegrupowanie wojsk DPD do lotnisk załadowania i startu, sprawdzenie tary desantowej przed jej załadowaniem do samolotów /tzw. "Wyważanie" przy użyciu dźwigów/;
- kontrola i pomoc.

Na realizację powyżej przedstawionych przedsięwzięć i czynności DPD potrzeba 2-3 doby.

Pozwolę sobie Waszą uwagę zwrócić jedynie na pierwsze z wymienionych przedsięwzięć procesu przygotowania DPD do wykonania zadania bojowego.

Otóż, wbrew praktycznej kolejności jego realizacji - bo

przecież najpierw dokonuje się desantowania sił i środków DPD, po którym rozpoczynają się działania bojowe - decyzję wypracowuje się w odwrotnej kolejności. Najpierw wypracowuje się część decyzji dotyczącej działań po wylądowaniu, która stanowi podstawę do wypracowania jej drugiej części - o desantowaniu.^{3/} O ile proces wypracowania pierwszej części decyzji przebiega zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami, to w drugiej części dokonuje się kolejno: wyboru rejonów lądowania /zrzutowisk/, ustala kolejność lądowania, ugrupowanie DPD w czasie przelotu oraz rejonu, sposób i kolejność załadowania sił i środków DPD do samolotów na lotniskach załadowania i startu.

Podczas planowania desantowania obowiązuje generalna zasada: przeprowadzenia go w jak najkrótszym czasie. Dlatego też planując go należy ściśle przestrzegać następujących zasad:

Po pierwsze - podczas wyboru lądowisk /zrzutowisk/ dążyć do maksymalnego ich zbliżenia do obiektów, które będą przedmiotem działania sił na nim lądujących. Zrzutowiska należy wybierać tak, aby ich osie pokrywały się z przewidywanymi osiami tras przelotu lotnictwa transportowego, nie bliżej jak 10-15 km jedno od drugiego. W szczególnych przypadkach następne zrzutowisko nie może się odchyłać od osi trasy przelotu LT więcej niż 20 stopni. Między osiami tras przelotu LT, w rejonie lądowania DPD, należy zachować odstęp 8-10 km. Dążyć, aby liczba rejonów lądowania /zrzutowisk/ była równa na poszczególnych trasach przelotu. Dla DPD wybierać 4-6 lub 6-9 rejonów lądowania /zrzutowisk/, w tym 2-3 zapasowe - po jednym na każdej trasie przelotu LT.

Po drugie - jeśli przerzutu DPD dokonuje się w jednym rejsie,

3/ Przelot, zrzut i lądowanie wojsk desantu.

a lądowanie odbywa się tylko przy użyciu spadochronów, w celu zabezpieczenia lądowania sił głównych DPD wydziela się ze składu dywizji rzut zabezpieczenia lądowania, tj.: grupy naprowadzania LT, pododdziały rozpoznawcze i grupy ubezpieczenia lądowisk /w sile ksz/. Rzut ten może lądować 10-30 minut przed zrzutem sił głównych dywizji.

Po trzecie - ugrupowanie sił DPD w czasie przelotu powinno odpowiadać zamiarowi działań i lądowania oraz szybkiemu osiągnięciu gotowości sił i środków DPD po wylądowaniu. Dlatego też siły i środki DPD przeznaczone do zrzutu na głębiej położonych zrzutowiskach należy usytuować w samolotach w czole ugrupowania LT.

Po czwarte - ustalając skład sił i środków do załadowania na poszczególnych lotniskach należy: rzut zabezpieczenia lądowania załadować na jednym lotnisku; uwzględniać ilość i typ samolotów na danym lotnisku; nie stwarzać sytuacji, która by zmuszała lotnictwo do wykonywania manewru w celu wyjścia na odpowiednią trasę przelotu zapewnić w miarę równą ilość sił do zrzutu na lądowiskach; sztaby do desantowania należy rozdzielać na różne lotniska załadowania i powinny lądować na różnych lądowiskach.

Szczególne uwagi pragnę zwrócić na fakt, że dokumentacja planistyczna opracowywana w sztabie dywizji i w oddziałach, nie może być zabierana do desantowania.

Desantowanie - o czym już wspominałem - to przerzut drogą powietrzną wojsk na tyły nieprzyjaciela w celu wykonania zadania bojowego. Desantowanie obejmuje: start samolotów /śmigłowców/ transportowych z desantem na pokładzie; zbiórka i tworzenie ugrupowania bojowego lotnictwa transportowego w powietrzu; przelot i zrzut /lądowanie samolotów, śmigłowców z desantem na lotniskach-lądowiskach i wylądunek sił i środków desantu/ oraz lądowanie

desantu /platform, zasobników towarowych i żołnierzy/ na lądowiskach przy użyciu spadochronów.

Dokonane zmiany w strukturze organizacyjnej i uzbrojeniu DPD, pozwalają obecnie ją przerzucać całością sił jednym rejsem. Dzięki temu, czas desantowania skrócił się o około 50 %. Wpłynęło to również na zmniejszenie wysiłku lotnictwa uderzeniowego i osłony o 30-50 %.

Okres samodzielnych działań bojowych DPD trwa od chwili wylądowania do czasu połączenia się z siłami nacierającymi na kierunku jej działania. Charakteryzuje się dużą aktywnością i samodzielnością działań pododdziałów, zdecydowanymi, gwałtownymi i niespodziewanymi uderzeniami oraz uporem i wytrwałością w obronie nawet w razie pełnego okrążenia przez przeważające siły nieprzyjaciela.

W omawianym okresie można umownie wydzielić trzy zasadnicze etapy walki, a mianowicie:

- walka na lądowiskach /zrzutowiskach/;
- zorganizowane i planowane działania, w celu zdobycia /zniszczenia/ nakazanych obiektów lub opanowania rubieży /rejonów/, nakazane do wykonania w zadaniu bliższym;
- walka o utrzymanie zdobytych obiektów /rubieży, rejonów/ i zwalczanie podchodzących odwodów nieprzyjaciela.

Walkę z siłami nieprzyjaciela znajdującymi się w rejonach lądowania prowadzą wydzielone pododdziały DPD, najczęściej w sile wzmocnionej kompanii szturmowej. Po zniszczeniu lub wyparciu nieprzyjaciela z rejonów lądowisk natychmiast przechodzą do ich ubezpieczenia. W razie potrzeby wzmacnia się je kolejnymi pododdziałami po wylądowaniu sił głównych DPD. W tym też czasie wychodzą na planowane kierunki działania elementy rozpoznania.

Po wylądowaniu sił głównych dywizji, w miarę osiągnięcia goto-

wości, wchodzi do działań kolejne pododdziały - kompanie szturmowe, po około 30 minutach od wylądowania - rozpoczynając etap realizacji zadania bliższego dywizji. W etapie tym, przedmiotem działań bojowych dywizji są wszystkie obiekty nieprzyjaciela zaplanowane do zniszczenia /opanowania/ znajdujące się w zasadzie w rejonie lądowania DPD, albo w jego pobliżu.

W zależności od charakteru zadania postawionego dywizji może ona, po wykonaniu zadania bliższego, przejść do obrony opanowanych obiektów /rejonów/ lub wykonać manewr i uderzyć na kolejne obiekty nieprzyjaciela. Uwzględniając możliwości manewrowe dywizji może ona go wykonać na odległość 30-50 km.

Po wykonaniu zadania, na ogół bliższego lub w celu odparcia uderzenia nieprzyjaciela, DPD może przejść do obrony. Przejście DPD do obrony określonego rejonu lub rubieży może być treścią zadania następnego dywizji. Rejon obrony DPD może obejmować obszar 15-20x10-15 km, a w sprzyjających warunkach terenowych rozmiary rejonu obrony mogą być większe. Zasada jest, że DPD organizuje obronę okrężną systemem kompanijnych i plutonowych punktów oporu. Jednak, ze względu na małą odporność dywizji na uderzenia ogniowe nieprzyjaciela, ten rodzaj działań bojowych może być stosowany w wyjątkowo dogodnych warunkach terenowych i przy silnym wsparciu ogniowym. Podczas wykonywania zadań bojowych przez dywizję należy preferować przede wszystkim działania zaczepne bowiem one tylko pozwalają na przechwycenie i utrzymanie inicjatywy oraz narzucenie swojej woli nieprzyjacielowi w rejonie działań bojowych dywizji.

Działania zaczepne wojsk DPD mają inny charakter niż pozostałych związków taktycznych wojsk operacyjnych. Polegają one przede wszystkim na samodzielnym wykonywaniu oddziałami i pododdziałami gwałtownych uderzeń na wybrane obiekty nieprzyjaciela, z

różnych kierunków z maksymalnym natężeniem ruchu i ognia, zadaniu maksymalnych strat i odejściu od atakowanego obiektu w celu wykonania uderzenia na kolejny obiekt nieprzyjaciela, w innym miejscu. Jak wykazały doświadczenia wojenne, szczególnie pozytywne rezultaty w realizacji zadań osiągnęły te desanty, które największą aktywność w działaniach bojowych przejawiały w warunkach nocnych.

Na zakończenie pragnę podkreślić, że w działaniach bojowych desantów powietrznych nie może być schematów, są to działania, w których wyszkolenie, inwencja dowódców i każdego żołnierza, odwaga, szybkość orientacji i reakcji, wola walki i zdolność podejmowania ryzyka są najwyższymi i niezbędnymi przedmiotami spadochroniarza.

Wykonano w 3 egz.

Egz. nr 1-3 Bibli. Naukowa

Wyk. płk E. DUSZEWICZ

Druk: D.W.

Nr ks. masz.: 056 /K-13/85/

Dnia 1985.10.16.

